

'שובו אלי' על עשׂיית יויה"כ
ה' ד. סוקולובסקי

ציצים ופרחים
הליט ותנאים מתיקים

המאמר לעילוי נשמתו הטהורה של מורי חמי, דבוק ושמה בה' ובתורתו רבים השיב מעון גבור ברוחו ובנפשו עניו ושפל ברוך אהוב למקום ולבריות צנוע ומעלי, תלמיד מובהק ודבוק ברבותיו - רבותינו, הגר"א לאפיאן והגר"א מישקובסקי והגר"ח גריינמן זכרם לחיים, מקים עולה של קרוב בארה"ק בכלל ובמקומנו בפרט **יהוה צ רבי יהודה הכהן ב"ר שרגא פייבל מלמד זצ"ל** נלב"ע בשם טוב אור לכ"ה אלו תשפ"א ת.נ.צ.ב.ה.

**מצואתם רחצו מטנן צחנתם זכו / שלמים תמימים
בבר פמימו זככו / להגיד כי מטרתם מקור מים חיים
/ מקוה ישאל מנקם מים נאמנו**

תוכן: א. טבילה לכל סוגי העבירות ב. תעניות בדורנו ג. מועד אמירת סליחות של י"ג סדות השתא ד. מה עושים בסדר העבודה ה. ניגון הקריאה בסנחה של יוה"כ

א. טבילה לכל סוגי העבירות

כתב הרמב"ם על ענין טבילה במקוה שהדבר תלוי בכונות הלב וז"ל: (פי"א הי"ב מהל' מקואות) ואעפ"כ רמז יש בדבר כשם שהמכוי לבו לטהר כיון שטבל טהור ואע"פ שלא נתחדש בגופו דבר, כך המכוון לבו לטהר נפשו מטומאת הנפשות שהן מחשבות האון ודעות הרעות כיון שהסכים בלבו לפרוש מאותן העצות והביא נפשו במי הדעת טהור, הרי הוא אומר וזרקתי עליכם מים טהורים וטרתם ומכל גלולכם אטהר אתכם ה' ברחמי הרבים מכל חטא עוון ואשמה יטהרנו אמן.

ד. מה עושים בסדר העבודה

"וכבר ידוע שלא נאמר זה על הקריאה לבדה בלא מחשבה בכוננה על דרך המנהג והטבע כמנהג עייפות ההרגל הקוראים ומדברים ולא דעת ולא תבונה בהם להבין ולדעת קריאתם ודבורם, שההזכרה בניגון זה לא לעזר ולא להועיל. אך רצונם בזה שיתן אל לבו עניני העבודה ויהיה הלשון בהם מוטסם עם המחשבה ואז יהיה זה לו לרצון כאילו הקריב הקרבנות בעצמם שהוא מזכיר וכמו שהקרבנות בעצמם היום צריכים כוונה ומחשבה הגונה ומקובלת מן הכהן העובד וכו' כקריאת הקרבנות אם רוצה שתעלה לו קריאתו לרצון אחר שתהיה כונתו ומחשבתו בה על הדרך ההיא" (הקדמה לפי הרי"צ גיאית על סדר העבודה מיוחס לרבינו ישראל ב"ר יוסף הישראלי מטולידו, כך לפי מחקר המובא בכרך החדש של המאסף התורני ישרון (כרך מג) שזה עתה יצא לאור (אלול תשפ"א) במאמר הראשון במדור אור הגנוז ע"ש ות"ג).

ה. ניגון הקריאה במנחה של יוה"כ

יש לברר מדוע במנחה של יו"כ אין קוראים בניגון של קריה"ת של ר"ה ויו"כ. ומצאתי חוברת יקרה בשם "פתגמין קדישין דברי צדיקים שיחות חכמים" (במשרדו של מו"ח ע"ה המלא בספרי קודש משומשם) המבאר זאת, ומובא גם בס' זכרון בספר זו"ל: "במנחה יו"כ קוראים בתורה הטעמים בנגון של כל השנה ולא בנגון תונה כמו בר"ה ויו"כ שחרית, שמעתי מידידי הירא וחרד ר' חיים יצחק הלוי בשם המדקדק ר' צבי מעיר רעיצע דהנה ידוע מאמרם ז"ל על פסוק העם בוכה למשפחותיו על שנאסר להם עריות ובמנחה יו"כ קוראין פרשה עריות עיין הטעם במס' מגילה ל"א תוד"ה במנחה כו' לכן אין אנו קוראים בנגון תונה שלא יתראה כי בוכים גם עתה על זה והיה קטרוג ח"ו", עכ"ל.

ואמנם לא רבים הם הצמים בכל עש"ת בימינו, ואם לחשך אדם כדאי שתצום כל הימים הללו, ראוי לקחת בחשבון את הדברים הנ"ל, ומ"מ בודאי שלהמעיט קצת בהנאת האכילה לא זיק לאיש.

ג. מועד אמירת סליחות של י"ג מדות השתא

נהוג בכל שנה לומר סליחות של י"ג מדות ביום קודם עיו"כ, ובשנים שיו"כ חל בשני המנהג הנפוץ להקדים ליום חמישי שבו יש קריה"ת. ויש לברר

וועדות השמיטה בשביעית
הרה"ג רבי יצחק שכטר

מישנת השביעית
שמיטה לביעשה

א. יל"ע איך בזמנינו אנו קונים ירקות הקדושים בקדושת שביעית בחנויות השמיטה, התשובה לכך שועדת השמיטה ממנה את בעלי החנויות לקנות את הירקות מהנכרי, ונמצא שבעל החנות אינו אלא שליח על הקניה שנעשית בין הנכרי לבין הלכותות.

ב. יל"ע למי שייכים הירקות כל זמן שהלקוחות לא לקחו את הירקות, וביאור הספק מכיון שאמנם בעל החנות הוא שליח של הישראל, אבל אינו יכול להיות שליח של הנכרי מכיון שאין שליחות לנכרי, והכלל שלעולם השליח צריך להיות שלוחו של בעל הממון, ובעל הממון הוא נכרי ואין לו שליחות, והיה אפשר שבאמת הירקות נשארים ברשותו של הנכרי, [ומה שאם יגנוב או יאבדו עכ"פ יצטרכו לשלם לנכרי, אפשר שיש כאן קבלת אחריות נוספת של הצבור ואין זה מעצם המקח], ואפשר עוד שאין החיסרון של שלוחו של בעל הממון

אמירת עושה השלום בעש"ת
הרב ישראל ארלנגר

אלויא דהלכתא
נידוני הלכה לעורר המעינים

מקור אמירתו וטעמו

המנהג לומר בעש"ת 'עושה השלום' בסיום שמו"ע, מקורו מהאריז"ל בשער הכוונות [דף צ' ע"א]. ובטעם הדבר כתב שם מכיון ש'השלום' בגימטריא ספריאל, והוא המלאך הסופר וכותב כל בני אדם לחיים. והחמדת ימים [ו"ה מהדו"ח עמ' קיב] הוסיף, שהוא מגן מפני המקטרגים וכורת אותם.

ובלבוש ובמט"א [ס"א] הוסיפו שלא רק 'השלום' זה ג' 'ספריאל', אלא גם 'עושה' בגי' כן.

[והשלה' בסידורו שער השמים העיר, שהאשכנזים משנים מו"ה נד' יו"כ ומסיימים 'עושה השלום' בסוף ברכת ש"ם שלום', וחלילה לשנות. ומה שאמרו בעלי הסוד, הוא אמת. אך לא בנוסח ברכת ש"ם שלום, אלא אחר התפילה שפוסע ואומר עושה שלום, יאמר 'עושה השלום' לרמז הנ"ל, וכן תמה בעירון השולחן ס' תקפ"ב ס"ד].

האם יש לומר 'עושה השלום' גם בסוף הקדיש?

ומדברי האר"י משמע שדוקא בסוף שמו"ע יל"ע 'עושה השלום' אבל ב'עושה שלום' שלאחר קדיש אין לומר כן.

ובטעם הדבר כתב החמדת ימים [ר"ה עמ' קיג] כי הוא נתקן בלשון תרגום ואין צריך להזכיר ולומר השלום שהוא גימטריא של שם המלאך להכניע על ידו את הקליפה, מכיון שהיא נופלת מאליה. משא"כ בתפילה שלא נאמרת בתרגום אלא בלשון הקודש יש לאומרו, וסיים כן ראיתי למורי האריז"ל שהיה אומר עושה

פרשת וילך
שובה
גליון 354
תשפ"ב

הכנה ליוה"כ"פ
הרה"ג רבי מרדכי חייקין שליט"א

מישנת חכמים
מיוירתם של רבותינו

מציננו מקבלים ע"ע עול מצוותיו, וכל אחד ואחד מאתנו שואף ורוצה ומשתדל שקבלת עול מלכותו זו תהיה מה יותר בשלימות.

אחרי ההקדמה של ר"ה והלקחים שלמדנו בו, ביה"כ התפקיד הוא להכיר במתנה של תשובה, שהקב"ה נתן לנו ברחמי יום של תשובה של מחילה ושל רחמים, הוא פותח שער לדופקי בתשובה ומזמין אותנו לשוב אליו. "שובו אלי ואשובה אליכם", "המקבל תשובת עמו ישראל ברחמים", "מלך מוחל וסולח לעוונותינו ומעביר אשמותינו בכל שנה ושנה".

ד. תפקידנו בפועל ביום הזה הוא ווידוי. במשך יום הכפורים חוזרים עשר פעמים על הווידוי שהוא הכרה בחטא, ביטוי של אי הסכמה עם מהלך של חטאים, חרטה על העבר ומימלא תשובה ותפילה על להבא.

ההצלחה שלנו נמדדת עד כמה אנחנו מצליחים להגדיל בלבנו את בחינת יום הכיפורים, עד כמה אנחנו מתוודים באמת כל אחד לפי דרגתו ולא מסתפקים בוידוי פה, ועד כמה אנחנו מתחננים מעומק הלב "מול את לבנו לאהבה את שמך". כמוכן ההכנה בפועל היא ע"י שנתבונן "בגדול עבודת הבורא על יצוריו ואין קץ לרע הממרה את פיך" (שע"ת א' יז). בעצם בכל הייסורים שבעוה"ז אפי' ייסורי איוב, אין דבר גרוע וקשה יותר מחטא, כי כל הייסורים הם רק עד הקבר, וברגע שנקוה את העולם נגמרים כל הייסורים וכל התלאות של העוה"ז, ואילו חטא ממשיך ללוות בקבר ובבי"ד של מעלה (העבירה קשורה בוכלל), ואז פתאום חשים את נוראותו של החטא ואת מתקנות העצומה של התורה והמצוות.

לזאת כדי לעזור לנו להתרחק מן החטא להאמין ביכולתנו ולהיגמל ממנו ולשוב עליו בתשובה, מזכיר לנו הנביא "כשלת" בעוונך, להיות חוטא אינו המציאות של חטא הוא רק "כשלת", תתרום, תחוש שהחטא אינו מתאים לך, תתנער מן החטאים ושוב עד ד' אלוקיך. ●

ג. בראש השנה יש תפקיד להמליך את הקב"ה עלינו, לחזק את האמיתות הזאת שהד' מלך הוא השליט שהכל בידו, הוא בעל הכוחות כולם "ובידך לגדל ולחזק לכל", והוא המלך שדואג לטוב העם וכל פעולותיו המה להטיב לעם, והוא מנהל את העולם בצורה הטובה ביותר, ולצורך זה ציוה לנו תורה ומצוות לטוב לנו כל הימים. וע"י שמקבלים את עול מלכותו מחזקים את ההכרה שהוא המלך, הוא השליט, הוא מקור הטוב, הוא השופט, ובמקביל

לעילוי נשמת הר"ר דוד בהר"ר חזקיהו יוסף משקובסקי זצ"ל
נלב"ע בעצם היום הקדוש תשס"ו • נתנם ע"י בנו הר"ר חיים אריה שליט"א

זכנו לקבל שבתות מתוך רוב בריאות ושמחה

לקוחות כללית ברכסים, לשירותכם מוקד שבת מרפאות סביון, רח' סביון 40 טל'. 04-6641025

שעות פעילות
ליל שבת 18:00-20:00 | שבת 8:00-12:00

לשירותכם, מנהל קשרי קהילה ברכסים:
הרב די' בוקבזה 054-5206642

